

Tehniliste eraldiste hindamise suunised

Sissejuhatus

- 1.1. Kooskõlas 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1094/2010 (edaspidi „EIOPA määrus“)¹ artikliga 16 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ (kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II))² artiklitega 76–86 ja artikliga 48, nagu neid on edasi arendatud rakendusmeetmetega ja eelkõige tehnilisi eraldisi käsitlevate eeskirjade artiklitega 17–42, annab EIOPA välja käesolevad tehniliste eraldiste hindamise suunised³.
- 1.2. Tehniliste eraldiste hindamise suuniste eesmärk on suurendada igat liiki ja iga suurusega kindlustus- ja edasikindlustusandjate kutsetavade järjepidevust ja lähenemist liikmesriikides ning toetada neid tehniliste eraldiste arvutamisel Solventsus II raames.
- 1.3. Tuleb tõdeda, et eksperdihinnang on tehniliste eraldiste arvutamisel määrava tähtsusega ja seda tuleks kasutada nende eelduste kindlaksmääramisel, mida kasutatakse kindlustusandjate ja edasikindlustusandjate tehniliste eraldiste hindamiseks. Käesolevaid tehniliste eraldiste hindamise suuniseid tuleks lugeda koos sisemudelite suuniste peatükiga 2 eelduste määramise ja eksperdihinnangute kohta, mis tugineb rakendusmeetmete artiklile 4.
- 1.4. Käesolevad suunised on suunatud Solventsus II kohastele liikmesriikide pädevatele asutustele.
- 1.5. Suuniseid kohaldavad nii aktuaarid kui ka muud spetsialistid, kes võidakse määrata aktuaarifunktsiooni ülesandeid täitma.
- 1.6. Tehniliste eraldiste usaldusväärset arvutamist tagavad asjakohased toimingud peaksid ellu viima arvutamise eest vastutavad isikud. Aktuaarifunktsioon peaks täitma koordineerimise ja valideerimise ülesandeid. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid nõudma aktuaarifunktsioonilt – ka juhul, kui teda ei ole otseselt nimetatud –, et ta võtaks oma ülesannete täitmisel vajaduse korral arvesse tehniliste eraldiste hindamise suunistes kindlaksmääratud nõudeid, juhtimissüsteemi suuniseid ja rakendusmeetmete artikli 272 nõudeid.
- 1.7. Käesolevad suunised on jaotatud eraldi jagudeks. Andmekvaliteeti käsitlevas 1. jaos uuritakse viise, kuidas andmekvaliteedi küsimusi tuleks tehniliste eraldiste arvutamise protsessis arvesse võtta ja kuidas tagada puuduste kohane kõrvaldamine.
- 1.8. Osadeks jagamist ja lahtisidumist käsitlevas 2. jaos uuritakse seda, kuidas kindlustus- ja edasikindlustuskohustusi osadeks jagada. Osadeks jagamise eesmärk on tehniliste eraldiste täpne hindamine.

---

¹ ELT L 331, 15.12.2010, lk 48–83.

² ELT L 335, 17.12.2009, lk 1–155.

³ ELT L 12, 17.01.2015, lk 1–797.

- 1.9. Eeldusi käsitlevas 3. jaos kehtestatakse tehniliste eraldiste arvutusmeetodite valiku nõuded. See on seotud kindlustus- ja edasikindlustusandjate poolt arvutusmeetodi valimisel kasutatava üldise proportsionaalsuse hindamise protsessiga ja arvutuse konkreetsete meetodiliste aspektidega.
- 1.10. Tehniliste eraldiste arvutusmeetodeid käsitlev 4. jagu sisaldab asjakohaseid suuniseid tehniliste eraldiste arvutamiseks tervikuna. Selles esitatakse ka võimalike lihtsustatud arvutusviiside mitteammendav loetelu, võttes arvesse asjaolu, et tehniliste eraldiste hindamise meetodikaid ja meetodeid arendatakse pidevalt edasi. Käesolevastes suunistes kirjeldatud proportsionaalsuse hindamine ei ole asjakohane ainult tehniliste eraldiste arvutamise meetodikate valiku puhul. Selle tulemused peaksid olema asjakohased ka muude tehniliste eraldiste arvutamiseks vajalike toimingute, näiteks andmekvaliteedi, osadeks jagamise, eelduste määramise ja valideerimise puhul.
- 1.11. Kuivõrd lõplik loetelu ei oleks kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttest lähtuva lähenemisega ja ei pruugi tagada proportsionaalseid arvutusmeetodeid kõigi riskiprofiilide puhul, ei tõlgendata käesolevas dokumendis väljapakutud lihtsustatud meetodeid lõpliku loeteluna, vaid võimalike kohaldatavate meetoditena.
- 1.12. Valideerimist käsitlev 5. jagu keskendub valideerimise meetodika ja protsesside, aja, ulatuse ja dokumentatsiooni liikidele ja valikule ning samuti kindlustus- ja edasikindlustusandjate poolt tehniliste eraldiste valideerimiseks võetavate kontrollimeetmete hindamisele. Käesolevate suuniste eesmärk on tagada liikmesriikides ühtne lähenemine tehniliste eraldiste valideerimise protsessile. Tehnilistes lisades on esitatud teatavad valideerimise standardmeetodid ja -protsessid ning ettepanekud nende kohase kasutamise kohta.
- 1.13. Käesolevates suunistes määratlemata terminitel on sissejuhatuses osutatud õigusaktides määratletud tähendus.
- 1.14. Suuniseid kohaldatakse alates 1. aprillist 2015.

1. jagu. Andmekvaliteet

Andmete täielikkuse ja asjakohasuse kontseptsioonide selgitus

1. suunis – andmete täielikkus

- 1.15. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et tehniliste eraldiste arvutamisel kasutatud andmed hõlmavad piisavalt pikka vaatlusperioodi, mis iseloomustab mõõdetavat tegelikkust.
- 1.16. Kahjukindlustuse kindlustusmaksete eraldiste arvutamiseks peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad tagama, et saada on piisavalt detailset ajaloolist teavet nõuete kogukulude ja nende tegelike suundumuste kohta.
- 1.17. Rahuldamata nõuete eraldiste arvutamiseks peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad tagama, et saada on piisavas koguses detailseid andmeid nõuete arengutrendide tuvastamiseks, et võimaldada kõnealuste trendide hindamist homogeensete riskigruppide puhul.

2. suunis – andmete asjakohasus

- 1.18. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama erinevate ajavahemike andmete järjepideva kasutamise.
- 1.19. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid vajaduse korral kohandama ajaloolisi andmeid, et suurendada nende usaldusväärsust ja kvaliteeti tehniliste eraldiste usaldusväärsema prognoosimise sisendina ning viia need paremini kooskõlla hinnatava portfelli eripära ja riskide eeldatava arenguga tulevikus.

Andmekvaliteedi läbivaatamine ja valideerimine

3. suunis – andmekontrollid

- 1.20. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon hindab andmete täpsust ja täielikkust piisavalt põhjalike kontrolliseeriatega abil, et järgida eelmistes suunistes kindlaksmääratud kriteeriume ja võimaldada asjakohaste puuduste tuvastamist.
- 1.21. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon teostab kõnealuse hindamise piisavalt detailsel tasemel.

4. suunis – teiste tehtud analüüside arvesse võtmine

- 1.22. Kindlustusandja ja edasikindlustusandja peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon, vaadates tehniliste eraldiste arvutamise kontekstis läbi andmete kvaliteeti, võtab arvesse asutusevälise läbivaatamise käigus tehtud asjakohaste analüüside tulemusi.

5. suunis – kohaldatavate meetodikate arvesse võtmine

- 1.23. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon võtab arvesse andmekvaliteedi analüüsi järelduste ja tehniliste eraldiste hindamiseks valitud meetodikate suhet.
- 1.24. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon analüüsib seda, kuivõrd kasutatud andmed sobivad tehniliste eraldiste hindamismetodikate aluseks olevate eelduste toetamiseks. Kui andmed meetodikaid piisavalt ei toeta, siis peaks kindlustus- või edasikindlustusandja valima alternatiivse meetodika.
- 1.25. Andmete täielikkuse hindamisel peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et aktuaarifunktsioon võtab arvesse seda, kas vaatluste arv ja saadaolevate andmete detailsus on piisav ja kohane, et vastata meetodika kohaldamise sisendinõuetele.

6. suunis – andmete allikad ja nende kasutamine

- 1.26. Kindlustusandja ja edasikindlustusandja peaksid nõudma, et aktuaarifunktsioon võtaks andmete valideerimise protsessis arvesse andmete allikaid ja ettenähtud kasutusotstarvet.

7. suunis – eksperdihinnangu kasutamine

- 1.27. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et tehniliste eraldiste arvutamisel kasutatavate täpsete, asjakohaste ja täielike andmete hindamisel eksperdihinnangu kasutamine ei asenda asjakohast andmete kogumist, töötlemist ja analüüsi, vaid täiendab neid vajaduse korral.

8. suunis – valideerimise ja tagasiside protsess

- 1.28. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon koordineerib tehniliste eraldiste koordineerimise volituste raames ka hindamisprotsessis kasutatavate asjakohaste andmete hindamist ja valideerimist.
- 1.29. Koordineerimise ülesanne peaks hõlmama vähemalt järgmist:
  - a) hindamisel kasutatavate andmete valimine, võttes arvesse andmete täpsuse, asjakohasuse ja täielikkuse kriteeriume kooskõlas kõige asjakohasemate arvutusmetodikatega. Selleks tuleks kasutada asjakohaseid vahendeid, et tuvastada mis tahes olulised erinevused ühe aasta ja teiste asjakohaste analüüside andmetes;
  - b) teatamine mis tahes soovitud, kuidas täiustada asutusesiseseid asjakohaseid menetlusi, et parandada alapunktis a esitatud kriteeriumide järgimist;
  - c) nende juhtumite kindlaksmääramine, mil vajatakse täiendavaid asutuseväliseid andmeid;

- d) asutuseväliste andmete kvaliteedi hindamine, mis viiakse läbi samal moel kui asutusesiseste andmete kvaliteedi hindamine ja mis keskendub sellele, kas turuandmed on vajalikud või millal neid tuleks kasutada asutusesiseste andmete kvaliteedi parandamiseks ning kuidas tuleks olemasolevate andmete kvaliteeti parandada;
- e) saadaolevate andmete mis tahes kohanduste vajalikkuse hindamine parimate aktuaarsete tavade alusel, et parandada kõnealustele andmetele tuginevate aktuaarsete ja statistiliste hindamismeetoditega saadud tehniliste eraldiste hinnangute sobivust ja usaldusväärust;
- f) hindamis- ja valideerimisprotsessi käigus omandatud selliste asjakohaste teadmiste talletamine, mis võivad olla asjakohased tehniliste eraldiste arvutamise muudes etappides ning aitavad mõista alusriske ja saadaolevate andmete kvaliteeti ja piiranguid.

Andmete puudused

9. suunis – sisuliste puuduste allika kindlaksmääramine

1.30. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon hindab andmete täpsust, täielikkust ja asjakohasust, et määrata kindlaks andmete mis tahes olulised puudused. Kui leitakse olulised puudused, siis tuleks samuti kindlaks määrata kõnealuste puuduste allikad.

10. suunis – puuduste mõju

1.31. Andmete kvaliteedi nõuetelevastavust mõjutada võivate mis tahes puuduste mõju kindlaksmääramiseks ja hindamiseks peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et aktuaarifunktsioon võtab arvesse kõiki asjakohaseid saadaolevaid dokumente, mis on seotud tehniliste eraldiste hindamiseks kasutatavate andmete kogumise, säilitamise ja valideerimise asutusesiseste protsesside ja menetlustega, ning vajaduse korral otsima täpsemat teavet, võttes ühendust kõnealustes protsessides osalevate töötajatega.

1.32. Lisaks sellele peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad tagama, et aktuaarifunktsioon koordineerib mis tahes asjakohaseid ülesandeid, mille abil püütakse hinnata tuvastatud puudustest tehniliste eraldiste arvutamisel kasutatavatele andmetele tulenevat mõju, et välja selgitada, kas saadaolevaid andmeid tuleks kasutada ettenähtud kasutusotstarbeks või tuleks hankida alternatiivseid andmeid.

11. suunis – andmete kohandamine

1.33. Kui andmetes leitakse puuduseid, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et aktuaarifunktsioon hindab andmete otstarvet arvesse võttes seda, kas andmete kvaliteeti on võimalik kohandamise või täiendamise teel parandada.

- 1.34. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et nad rakendavad asjakohaseid meetmeid äripartneritega teabevahetusest põhjustatud andmepuuduste kõrvaldamiseks.
- 1.35. Kui kasutatakse asutuseväliseid andmeid, siis peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad tagama, et andmed vastavad jätkuvalt käesolevates suunistes andmekvaliteedile kehtestatud standarditele.
- 1.36. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid otsustama, kas andmeid on võimalik kohandada, et kõrvaldada andmekvaliteeti mõjutavad puudused, ja kui see on võimalik, siis millised konkreetset kohandused on vajalikud.
- 1.37. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kohandused piirduvad eelmistes suunistes kindlaksmääratud kriteeriumidele vastavuse tagamiseks rangelt vajaliku tasemega ega moonuta andmetes peegelduvate alusriskide seaduspärade ja mis tahes muude omaduste kindlaksmääramist.

12. suunis – aktuaarifunktsiooniga seotud soovitused

- 1.38. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon esitab juhtorganile soovitused menetluste kohta, mida võiks saadaolevate andmete kvaliteedi parandamiseks ja andmekoguste suurendamiseks rakendada. Selleks peaks aktuaarifunktsioon määrama kindlaks oluliste puuduste allikad ja pakkuma välja võimalikud lahendused, võttes arvesse nende tulemuslikkust ja nende rakendamiseks vajalikku aega.

13. suunis – eksperdi hinnangu kasutamine oluliste puuduste korral

- 1.39. Kui andmetes esineb olulisi puuduseid, mille kõrvaldamine on liiga keeruline, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et kõnealuste puuduste kõrvaldamiseks kasutatakse eksperdi hinnangut, et tagada tehniliste eraldiste korrakohane arvutamine. Tehniliste eraldiste arvutamist ei tohiks piirata ebatäpsed või mittetäielikud andmed.

14. suunis – andmepuuduste dokumenteerimine

- 1.40. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon dokumenteerib andmepuudused, sealhulgas vähemalt
  - (a) puuduste kirjelduse, mis sisaldab nende põhjuseid ja mis tahes viiteid teistele dokumentidele, milles need kindlaks määrati;
  - (b) puudustest tehniliste eraldiste arvutamisele avalduva mõju kokkuvõtte, milles on selgitatud nende olulisust ja kõnealuse protsessi mõjutamise viisi;
  - (c) aktuaarifunktsiooni poolt puuduste tuvastamiseks võetud meetmete kirjelduse koos teiste allikate ja dokumentidega või ilma;
  - (d) ettenähtud otstarbel kõnealuse olukorra lühiajalise parandamise viisi kirjelduse ja mis tahes asjakohased soovitused, mida tuleb tulevikus andmekvaliteedi parandamiseks järgida.

Turuandmed

15. suunis – turuandmete kasutamine

- 1.41. Kui hinnatakse otseselt finantsturgude käitumisest sõltuvaid kohustusi või juhul, kui tehniliste eraldiste arvutamiseks on vaja sisendandmeid asutusevälisest allikast, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad suutma tõendada, et asutusevälised andmed on ettenähtud kasutusotstarbeks asutusesisestest andmetest sobilikumad. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kolmandate isikute esitatud andmed või turuandmed täiendavad saadaolevaid asutusesiseseid andmeid.
- 1.42. Kohustuste turutingimustest sõltuvuse või saadaolevate asutusesiseste andmete kvaliteedi tasemest hoolimata peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad kaaluma vajaduse korral asjakohaste asutuseväliste võrdlusaluste kasutamist. Asutusevälised andmed peaksid olema andmekvaliteedi üldise nõuetelevastavuse hindamise analüüsi osa.

16. suunis – turuandmetele kehtivad tingimused

- 1.43. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid asutuseväliste andmete täpsuse, asjakohasuse ja täielikkuse taseme hindamiseks tagama, et aktuaarifunktsioon teab oma analüüsides kasutatavate teabeallikate usaldusväärsust ning teabe kogumise ja avaldamise protsessi järjepidevust ja stabiilsust ajas ning võtab seda arvesse.
- 1.44. Lisaks sellele peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad tagama, et aktuaarifunktsioon võtab arvesse kõiki andmete tuletamiseks kasutatud realistlikke hindamisi ja asjakohaseid meetodikaid, sh kõiki toorandmetele rakendatud kohandusi või lihtsustusi. Kui aja jooksul on asutusevälistesse andmetesse muudatusi tehtud, peaks aktuaarifunktsioon teadma ja võtma arvesse seda, kas kõnealused muudatused on seotud eelduste või vastavate meetodikatega või asutuseväliste andmete kogumise mis tahes muude menetlustega.
- 1.45. Kui see on kättesaadav ja nõuetekohane, siis peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad samuti tagama, et aktuaarifunktsioon mõõdab eraldiste analüüsi kontekstis saadaolevate andmete kvaliteeti seoses võrreldavaks peetavate saadaolevate finantsvaldkonna või turuandmetega, eeskätt Solventsus II artikli 76 lõike 3 nõuetega. Aktuaarifunktsioon peaks kõik olulised hälbed kindlaks määrama ja neist aru saama. Kõnealune analüüs võib osutada hinnatava konkreetse homogeense riskigrupi eripäradele.

2. jagu. Osadeks jagamine ja lahtisidumine

17. suunis – tervisekindlustuse ja muudest kahjukindlustuse lepingutest tulenevate kindlustusandjate või edasikindlustusandjate kohustuste osadeks jagamine

- 1.46. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et tervisekindlustuse ja muudest kahjukindlustuse lepingutest tulenevad kindlustus- või edasikindlustuskohustused tuleks jagada elukindlustuse tegevusvaldkondadesse, kui kõnealustele kohustustele avalduvad biomeetrilised riskid (s.o suuremus, üleelamine või töövõimetus või haigestumus) ja kui kõnealuste kohustuste hindamiseks kasutatavates tavapäraustes tehnikates võetakse otseselt arvesse kõnealuste riskide alusmuutujate käitumist.
- 1.47. Kui tervisekindlustuse või edasikindlustuse kohustused arvutatakse kooskõlas Solventsus II artiklis 206 kehtestatud tingimustega, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et neid kohustusi täidetakse elukindlustusega sarnasel tehnilisel alusel ja seega jagatakse need elukindlustuse tegevusvaldkondadesse.

18. suunis – kahjukindlustuse või edasikindlustuse kohustuste osadeks jagamise muutmine

- 1.48. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustus- või edasikindlustuskohustusi, mis jagati algselt kahjukindlustuse tegevusvaldkondadesse ja mis kindlustatud juhtumi toimumise tõttu muutuvad elukindlustuse või edasikindlustuse kohustusteks, tuleks hinnata elukindlustuse meetodite abil, mis võtavad otseselt arvesse biomeetriliste riskide alusmuutujate käitumist ning mis jagatakse elukindlustuse asjakohastesse tegevusvaldkondadesse niipea, kui on piisavalt teavet nende kohustuste hindamiseks elukindlustuse meetodite alusel.

19. suunis – homogeense riskigrupi kindlaksmääramine ja asjakohasuse hindamine

- 1.49. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid eelduste tuletamiseks arvutama tehnilised eraldised homogeensete riskigruppide alusel.
- 1.50. Homogeenne riskigrupp hõlmab sarnaste riskiomadustega kindlustuslepingute kogumit. Homogeense riskigrupi valimisel peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad jälgima saadaolevate andmete usaldusväärsust, et oleks võimalik teha usaldusväärseid statistilisi analüüse, ning riskiomaduste homogeensust grupi raames. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid määrama homogeensed riskigrupid kindlaks selliselt, et need oleks aja jooksul eeldatavasti mõistlikult stabiilsed.
- 1.51. Vajaduse korral peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad võtma riskide tuletamisel muu hulgas arvesse järgmisi elemente:
- a) kindlustusriskide hindamise põhimõtted;

- b) nõuete arveldamise seaduspärad;
- c) kindlustusvõtjate riskiprofiil;
- d) toote omadused, eelkõige tagatised;
- e) tulevikus tehtavad juhtimisotsused.

1.52. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama nende homogeensete riskigruppide järjepidevuse, mida nad kasutavad oma edasikindlustuse tehniliste eraldiste ja edasikindlustushüvitiste koguväärtuse hindamiseks.

20. suunis – arvutamine rühmitatud kindlustuslepingute tasandil

1.53. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tehniliste eraldiste arvutamiseks ja rahavoogude prognoosimiseks kohaldama homogeensete riskigruppide tasandil tuletatud eeldusi konkreetsetele kindlustuslepingutele või kindlustuslepingute gruppidele, kusjuures need grupid võivad olla detailsemad kui homogeensed riskigrupid.

21. suunis – mitut riski hõlmavate kindlustuslepingute või edasikindlustuslepingute lahtisidumine

1.54. Kui kindlustusleping või edasikindlustusleping hõlmab mitme erineva tegevusvaldkonna riske, siis ei nõuta kohustuste lahtisidumist juhul, kui ainult üks lepinguga hõlmatud riskidest on oluline. Sel juhul tuleks lepinguga seotud kohustused olulise riskiteguri alusel osadeks jaotada.

22. suunis – osadeks jagamise detailsus

1.55. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid analüüsima, kas kindlustus- või edasikindlustuskohustuste osadeks jagamise detailsus peegeldab piisavalt riskide olemust. Kõnealuse osadeks jagamise puhul tuleks arvesse võtta kindlustusvõtja kasumiosaluse õigust, lepingutesse lisatud valikuvõimalusi ja tagatise ning kohustuste asjakohaseid riskitegureid.

23. suunis – kindlustusmaksete eraldiste ja nõuete eraldistega seotud osadeks jagamine

1.56. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kindlustusmaksete eraldiste ja nõuete eraldiste arvutamise homogeensete riskigruppide valimisel kaaluma nii koos hinnatavate alusriskide olemust kui ka andmete kvaliteeti.

3. jagu. Eeldused

24. suunis – eelduste ühtsus

1.57. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et tehniliste eraldiste, omavahendite ja solventsuskapitalinõude kindlaksmääramiseks kasutatakse ühtseid eelduseid.

Biomeetrilised riskitegurid

25. suunis – biomeetriliste riskitegurite modelleerimine

1.58. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kaaluma, kas biomeetriliste riskitegurite mõõtemääramatuse modelleerimiseks on proportsionaalne deterministlik või stohhastiline lähenemine.

1.59. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid biomeetriliste riskitegurite eeldatavaid tulevikumuutusi mitte arvesse võtva meetodi proportsionaalsuse hindamisel arvestama kohustuste kestust, eelkõige juhul, kui nad hindavad meetodist põhjustatud viga.

1.60. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid biomeetriliste riskitegurite teistest muutujatest sõltumatust eeldava meetodi hindamisel võtma arvesse selle proportsionaalsust ja riskitegurite eriomadusi. Selleks peaks korrelatsioonitaseme hindamine tuginema ajaloolistele andmetele ja eksperdihinnangule, nagu on kindlaks määratud eksperdihinnangut käsitlevates suunistes.

26. suunis – riskiturbe kulutused

1.61. Riskide maandamiseks riskiturbe programmi kasutavad kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tehniliste eraldiste hindamisel arvesse võtma riskiturbe programmi kulusid. Kõnealuste kulutuste eeldatav teke peaks kajastuma prognoositud sissetulevates ja väljaminevates rahavoogudes, mis on vajalikud kindlustus- ja edasikindlustuskohustuste arveldamiseks.

27. suunis – turuandmete kättesaadavus

1.62. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid hindama kulutustega seotud asjakohaste turuandmete kättesaadavust, võttes arvesse kindlustus- või edasikindlustuskohustuste portfelliga seotud turuandmete esindavust ning andmete usaldatavust ja usaldusväarsust.

28. suunis – lepingutingimuste kohaselt arvessevõetavad kulutused

1.63. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustusandja ja kolmandate isikute vahel sõlmitud lepingute alusel kindlaksmääratud kulutusi võetakse arvesse vastavalt lepingu tingimustele. Eelkõige põhinevad kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning müüja vahel sõlmitud lepingute tingimustel kindlustuslepingutest tulenevad komisjonitasud, samas kui edasikindlustusest tulenevaid kulutusi võetakse arvesse lähtuvalt kindlustus- ja

edasikindlustusandja ning tema edasikindlustusandjate vahel sõlmitud lepingutest.

Kulude jaotamine

29. suunis – kulude jaotamise detailsus

1.64. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid jaotama kulud homogeensetesse riskigruppidesse vähemalt tegevusvaldkonna alusel kooskõlas tehniliste eraldiste arvutamiseks kasutatud kohustuste osadeks jaotamisega.

30. suunis – üldkulude jaotamine

1.65. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid jaotama üldkulud realistlikul ja objektiivsel viisil ning nad peaksid jaotamisel lähtuma ettevõtte tegevuse hiljutistest analüüsides, asjakohastest tuvastatud kuluteguritest ja asjakohastest kulude jaotamise suhetest.

1.66. Ilma et see mõjutaks proportsionaalsuse hindamist ja käesoleva suunise esimese lõigu kohaldamist, peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kaaluma üldkulude jaotamiseks I tehnilises lisas kirjeldatud lihtsustatud menetluse kasutamist, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kindlustus- või edasikindlustusandja tegeleb igal aastal uuendatava äritegevusega;
- b) uuendamisi tuleb kindlustuslepingu piiride kohaselt lugeda uueks tegevuseks;
- c) nõuded tekivad kindlustuskatte perioodi vältel ühetaoliselt.

31. suunis – üldkulude jaotamise meetodi muutmine

1.67. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid jaotama üldkulud aja jooksul järjepidevalt olemasolevate ja tulevikutegevuste vahel ning nad peaksid jaotamise alust muutma ainult juhul, kui uus meetod peegeldab paremini kehtivat olukorda.

Kulude prognoosimine

32. suunis – kulude ühtivus muude rahavoogudega

1.68. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid jaotama rahavoo prognoosi kulud nii, et rahavoo kulude ajastus on kooskõlas teiste kindlustus- ja edasikindlustuskohustuste arveldamiseks vajalike sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ajastusega.

33. suunis – kulude muutused

1.69. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kulude aja jooksul muutumisega seotud eeldused, sh hindamiskuupäeval või enne seda võetud kohustustest tulenevad tuleviku kulutused on asjakohased ja võtavad

arvesse asjaomaste kulude olemust. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid arvestama inflatsiooni, mis on kooskõlas tehtud majandusproгноosidega.

34. suunis – kulude lihtsustamine

- 1.70. Tehniliste eraldiste arvutustes arvessevõetavate kulude aluseks olevate riskide laadi, ulatuse ja keerukuse hindamisel peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad muu hulgas arvestama tuleviku kulude rahavoogude mõõtemääramatust ja mis tahes juhtumeid, mis võib muuta kulude rahavoogude summat, sagedust ja olulisust.
- 1.71. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid samuti arvesse võtma kulude liiki ja erinevate kululiikide vahelise korrelatsiooni määra.
- 1.72. Kui praeguste ja varasemate kulude hulga teabe alusel tuleviku kulude hulga, sh inflatsiooni prognoosimiseks kasutataval mudelil põhinevat kulude prognoosi lihtsustatakse, siis peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad analüüsima praegusi ja ajaloolisi kulusid, võttes muu hulgas arvesse kulude tekkekohta ja kulusid mõjutavaid tegureid. Proportsionaalsuse hindamine peaks hõlmama analüüsi, kuidas kulud on seotud kindlustusportfellide suuruse ja olemusega. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad ei tohiks kasutada lihtsustamist juhul, kui kulud on oluliselt muutunud või kui need eeldatavasti ei hõlma kõigi kindlustusandjate ja edasikindlustuskohustuste täitmiseks vajalikke kulusid, vaid ainult osa nendest.

Finantstagatiste ja lepinguliste õiguste käsitlemine

35. suunis – lisatud valikuvõimaluste tasud

- 1.73. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid otseselt arvesse võtma kindlustusvõtjatelt nõutavaid summasid, mis on seotud lepingutele lisatud valikuvõimalustega.

36. suunis – eelduste asjakohasus

- 1.74. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et lepinguliste õiguste ja finantstagatiste väärtuse hindamisel kasutatavad eeldused on kooskõlas praeguste turuandmete, praeguste turutavade, kindlustusvõtja ja juhtkonna käitumisega, mis on konkreetselt seotud tegevusvaldkonna ja ettevõtja omadustega. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid samuti arvesse võtma ebasoodsate turutingimuste ja suundumuste mõju ning kasutama korrapäraseid protsesse kõnealuste eelduste ajakohastamiseks ja nende realistlikkuse tagamiseks, võttes arvesse pärast tehniliste eraldiste viimast arvutamist saadud kogu lisateavet.

37. suunis – kindlustusvõtja käitumisega seotud eeldused

- 1.75. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustusvõtja käitumisega seotud eeldused tuginevad võimaluse korral statistilistele ja

empiriilistele tõenditele. Kindlustusandjad peaksid selliste eelduste tuletamisel võtma arvesse ulatust, mille piires kindlustusvõtjad kasutavad rahanduslikult mõistlikul viisil lepingulisi õigusi. Selleks peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad võtma arvesse kindlustusvõtjate teadlikkust kindlustuslepingute väärtustest ning kindlustusvõtjate võimalikke reaktsioone kindlustus- või edasikindlustusandja finantsseisundi muutumisele.

Tulevikus tehtavad juhtimisotsused

38. suunis – tulevikus tehtavate juhtimisotsuste arvesse võtmine

1.76. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid suutma piisavalt põhjendada, miks tulevikus tehtavaid juhtimisotsuseid olulisuse kaalutlustel arvesse ei võeta.

39. suunis – juhtimisotsuste kooskõla teiste eeldustega

1.77. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid suutma võtta arvesse eeldatavate juhtimisotsuste mõju teistele eeldustele teatava hindamisstsenaariumi raames. Eelkõige peaksid kindlustusandjad võtma arvesse teatavate juhtimisotsuste mõju kindlustusvõtja käitumisele või seonduvatele kulutustele. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid võtma arvesse juhtimisotsustele kehtivaid asjakohaseid õiguslikke või regulatiivseid piiranguid. Lisaks sellele peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad konkreetse stsenaariumi korral tagama, et eeldatavad tulevikus tehtavad juhtimisotsused kajastavad tasakaalu, mis on kooskõlas strateegilise planeerimise, konkurentsivõime määra ja dünaamiliste tagasilanguste riskiga.

40. suunis – suhted edasikindlustusvõtjaga

1.78. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid arvestama kindlustusvõtja käitumisena edasikindlustusvõtja tulevikus tehtavaid juhtimisotsuseid ja hindama tema tehnilisi eraldisi edasikindlustusvõtja käitumise mõistlike eelduste alusel.

Tuleviku määramata hüvitised

41. suunis – tuleviku määramata hüvitiste arvesse võtmine

1.79. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid võtma arvesse eeldatavasti rakendatavaid tuleviku määramata hüvitisi olenemata sellest, kas kõnealused maksed on lepinguliselt tagatud või mitte. Kindlustusandjad peaksid tagama, et tuleviku määramata hüvitiste väärtuse hindamisel võetakse arvesse kõiki õiguslikke ja lepingulisi piiranguid, kehtivaid kasumiosaluse menetlusi ning võimalikke kasumi jaotamise plaane.

42. suunis – tuleviku määramata hüvitistega seotud eeldused

1.80. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et tuleviku määramata hüvitiste jaotamisega seotud eeldused tuletatakse objektiivsel,

realistlikul ja kontrollitaval viisil, mis hõlmab kindlustus- või edasikindlustusandja poolt kasumiosalusega kindlustuslepingute tagamiseks vastuvõetud põhimõtteid ning tavasid. Kui tuleviku määramata hüvitiste jaotamine on seotud kindlustusandja finantsseisundiga, siis peaksid eeldused peegeldama tema varade ja kohustuste vahelist suhet.

43. suunis – tuleviku määramata hüvitiste jaotamise modelleerimisega seotud eeldused

1.81. Hinnates tuleviku määramata hüvitiste kindlaksmääramiseks kasutatava lihtsustatud meetodi proportsionaalsust, peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kaaluma varasemate kogemuste, tavade ja jaotamise mehhanismi põhjalikku analüüsimist.

4. jagu. Tehniliste eraldiste arvutamise meetodid

Proportsionaalsuse hindamine

44. suunis – proportsionaalsuse üldpõhimõte

1.82. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid oma kindlustus- ja edasikindlustuskohustuste alusriskide üldhindamisel võtma arvesse kõnealuste riskide laadi, ulatuse ja keerukuse tugevat vastastikust suhet.

1.83. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon suudab selgitada, milliseid meetodeid kasutatakse tehniliste eraldiste arvutamiseks ja miks kõnealused meetodid on valitud.

45. suunis – riskide laadi ja keerukuse hindamine

1.84. Rakendusmeetmete artikli 56 lõike 2 punktis a osutatu kohaselt peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kindlustuslepingute alusriskide laadi ja keerukuse hindamisel vajaduse korral arvesse võtma vähemalt järgmisi aspekte:

(a) riskide homogeensuse määr;

(b) mitmesugused erinevad alamriskid või riskikomponendid, millest risk koosneb;

(c) viis, kuidas kõnealused alamriskid on omavahel seotud;

(d) mõõtemääramatuse tase, s.o ulatus, milles on võimalik hinnata tuleviku rahavoogusid;

(e) riski tekkimise või kristalliseerumise laad sageduse ja olulisuse seisukohast;

(f) maksenõuete aja jooksul arenemise liik;

(g) võimalike kahjude ulatus, sealhulgas nõuete jaotuse ääreala;

(h) riskide lähteallikaks oleva tegevuse tüüp; s.o otsene tegevus või edasikindlustustegevus;

- (i) erinevate riskitüüpide omavahelise sõltuvuse määr, sealhulgas riskijaotuse ääreala;
- (j) rakendatud riskimaandusinstrumendid (kui neid on) ja nende mõju alusriski profiilile.

46. suunis – keerukate riskistruktuuride kindlaks määramine

1.85. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid määrama kindlaks tegurid, mis näitavad keerukate riskide olemasolu. Seda tuleks teha vähemalt järgmistel juhtudel:

- (a) kui rahavood sõltuvad suurel määral valitud rajast;
- (b) mitme mõõtemääramatuse teguri vahel on olulisi mittelineaarseid omavahelisi sõltuvusi;
- (c) potentsiaalsed tulevikus tehtavad juhtimisotsused mõjutavad oluliselt rahavoogusid;
- (d) riskidel on oluline asümmeetriline mõju rahavoogude väärtusele, eelkõige juhul, kui lepingud sisaldavad olulisi lisatud valikuvõimalusi ja tagatise või kui kasutusel on keerukad edasikindlustuslepingud;
- (e) kindlustusvõtja käitumine mõjutab lisavõimaluste ja tagatiste väärtust;
- (f) kindlustus- või edasikindlustusandja kasutab keerukat riskimaandamisinstrumenti;
- (g) lepingusse on koondatud mitmesugused erinevat laadi katted;
- (h) lepingute tingimused on keerukad, sisaldades muu hulgas kindlustuskatte kontsessioonide, osalemiste, kaasamiste ja väljaarvamiste kriteeriume.

47. suunis – riskide hindamine skaalal

1.86. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid määrama kindlaks skaala tõlgenduse, mis sobib kõige paremini kindlustusandja konkreetse olukorra ja tema portfelli riskiprofiiliga, ning seda kasutama. Sellest hoolimata peaks skaalapõhine hindamine andma tulemuseks objektiivse ja usaldusväärse hindamise.

1.87. Riskide skaalal mõõtmiseks peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad kehtestama ettevõtjapõhise võrdlusaluse või võrdlustaseme, mis annab tulemuseks suhtelise ja mitte absoluutse hindamisnumbri. Sel viisil võib riske pidada kindlaksmääratud võrdlusalusega võrreldes väikseks kuni suureks.

48. suunis – olulisuse hindamise detailsus

1.88. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid määrama kindlaks kõige asjakohasema taseme, mille puhul tuleks tehniliste eraldiste arvutamisel viia läbi olulisuse hindamine, mis võib käsitleda individuaalseid homogeenseid riskigruppe, individuaalseid tegevusvaldkondi või kindlustusandja kui terviku tegevust.

- 1.89. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid olulisuse hindamisel arvesse võtma, et kindlustusandja kui terviku tegevuse suhtes ebaoluline risk võib siiski oluliselt mõjutada selle väiksemat osa.
- 1.90. Lisaks sellele ei tohiks kindlustusandjad analüüsida tehnilisi eraldisi isoleeritult, vaid kõnealuse hindamise raames tuleks arvesse võtta mis tahes mõju omavahenditele, seega kogu solventsusbilansile ja samuti solventsuskapitalinõudele.

49. suunis – proportsionaalsuse hindamise raames tuvastatud olulise vea tagajärjed

- 1.91. Kui kindlustusandja ja edasikindlustusandja ei saa vältida sellise meetodi kasutamist, mille tulemusena saadakse oluline veatase, siis peaks kindlustus- või edasikindlustusandja vea dokumenteerima ja kaaluma sellest tehniliste eraldiste arvutamise usaldusväärsusele ja oma üldisele solventsuspositsioonile avalduvat mõju. Kindlustus- või edasikindlustusandja peaks eelkõige hindama, kas olulist veataset on solventsuskapitalinõude kindlaksmääramisel ja seega tehniliste eraldiste riskimarginaali määramisel piisavalt arvesse võetud.

Aasta jooksul tehniliste eraldiste arvutamisel kasutatavad meetodid

50. suunis – tehniliste eraldiste lihtsustatud arvutamine aasta jooksul

- 1.92. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad võivad lähtuvalt proportsionaalsuse hindamisest kasutada tehniliste eraldiste kvartaliarvutustes lihtsustusi, näiteks VI tehnilises lisaks kirjeldatud lihtsustust.

51. suunis – elu- ja kahjukindlustuse kvartali tehnilise eraldise parima hinnangu arvutamine

- 1.93. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad võivad tehniliste eraldiste parima hinnangu kvartaliarvutusteks teha uuendatud arvutuse, võttes arvesse kvartali jooksul toimunud rahavoogusid ja kvartali jooksul tekkinud uusi kohustusi. Kindlustusandja peaks ajakohastama uuendatud arvutusmeetodi eeldusi juhul, kui tegeliku ja eeldatud olukorra võrdlemise analüüsist nähtub, et kvartali jooksul on toimunud olulisi muutusi.

52. suunis – elukindlustuse kvartali tehnilise eraldise parima hinnangu arvutamine

- 1.94. Indeksiga seotud investeerimisriskiga lepingute, investeerimisriskiga lepingute, kasumiga lepingute või finantstagatistega lepingute elukindlustuse tehniliste eraldiste parima hinnangu kord kvartalis uuendatava arvutuse jaoks peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kasutama rakendusmeetmete artikli 272 lõikes 5 nõutud tundlikkusanalüüsi, et hinnata asjakohaste finantsnäitajate parima hinnangu tundlikkust. Nad peaksid dokumenteerima oma valitud finantsnäitajate komplekti ning selle jooksva adekvaatsuse oma varade portfelli jaoks ning samuti tundlikkusanalüüsi asjakohasuse ja täpsuse.

Lepinguliste õiguste ja finantstagatiste väärtuse hindamise meetodikad

53. suunis – otsus meetodika kohta

- 1.95. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et lepinguliste õiguste ja finantstagatiste hindamine tugineb nõuetekohastele, kohaldatavatele ja asjakohastele aktuaarsetele ning statistilistele meetodikatele, võttes arvesse selles valdkonnas toimunud arengut.
- 1.96. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et lepinguliste õiguste ja finantstagatiste väärtuse kindlaks määramise meetodika kohta otsuse tegemisel võetakse arvesse vähemalt järgmisi asjaolusid:
- (a) alusriskide ja nende vastastikuse seotuse laad, ulatus ja keerukus lepingute kehtivuse ajal;
  - (b) võimalikud andmed lisavõimaluste ja tagatiste ning nende peamiste tegurite laadi kohta;
  - (c) täiendava ja detailse arvutamiskeerukuse vajalikkuse põhjalik hindamine;
  - (d) meetodi asjakohasuse põhjendus.

54. suunis – lepinguliste õiguste ja finantstagatiste väärtuse hindamise meetodikad

- 1.97. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kasutama rakendusmeetmete artiklis 56 osutatud proportsionaalsuse hindamist, kui nad kaaluvad kindlustuslepingutest tulenevate lepinguliste õiguste ja finantstagatiste hindamisel kinnise valemi või stohhastilise lähenemisviisi kasutamist.
- 1.98. Kui kumbagi meetodit ei saa kasutada, siis võivad kindlustus- ja edasikindlustusandjad kasutada viimase võimalusena järgimisi etappe hõlmavat meetodit:
- (a) lepingulise õiguse või tagatise ja sellest rahavoogudele avalduva mõju omaduste analüüs;
  - (b) lepingulise õiguse või tagatise summa analüüs, mis on eeldatavalt parajasti väärtust omav või väärtusetu;
  - (c) lepingulise õiguse või tagatise eeldatavasti ajas muutuva kulu kindlaks määramine;
  - (d) tõenäosuse hindamine, et lepingulise õiguse või tagatise kulu tulevikus suureneb või väheneb.

Majandusstsenaariumide genereerijad

55. suunis – majandusstsenaariumide genereerijate dokumenteerimine

- 1.99. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid olema valmis nõudmise korral jagama järelevalveasutustega järgimisi dokumente:

- (a) majandusstsenaariumide genereerija aluseks olevad matemaatilised mudelid ja nende valimise põhjus;
- (b) andmekvaliteedi hindamine;
- (c) kalibreerimisprotsess;
- (d) kalibreerimisprotsessist tulenevad parameetrid (eelkõige need, mis vastavad turu volatiilsuse- ja korrelatsiooniriskile).

56. suunis – majandusstsenaariumide genereerijate üldine mõistmine

1.100. Kui majandusstsenaariumide genereerija koostamiseks kasutatakse allhanget, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad tagama, et nad mõistavad piisavalt majandusstsenaariumide genereerija aluseks olevaid matemaatilisi mudeleid ja selle kalibreerimise protsessi, eelkõige kasutatud meetodeid, eeldusi ja piiranguid, ning nad peaksid olema jooksvalt kursis mis tahes oluliste muudatustega.

57. suunis – kalibreerimisprotsess: turuandmed ja rahastamisvahendite valik

1.101. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et turuväärtusega kooskõlas olevaid hindamismeetodeid kasutatava majandusstsenaariumide genereerija kalibreerimise protsess tugineb rakendusmeetmete artiklis 1 määratletu kohaselt sügavate, likviidsete ja läbipaistvate finantsturgude andmetel, mis peegeldavad kehtivaid turutingimusi. Kui see ei ole võimalik, siis peaksid kindlustusandjad kasutama muid turuhindu, pöörates tähelepanu mis tahes moonutustele ja tagades, et kõnealuste moonutuste kõrvaldamiseks tehtud kohandused tehakse tahtlikul, objektiivsel ja usaldusväärsel viisil.

1.102. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid suutma tõendada, et kalibreerimisprotsessis kasutatavate rahastamisvahendite valik on kindlustus- või edasikindlustuskohustuste (näiteks lisavõimalused ja finantstagatised) olemust arvesse võttes asjakohane.

58. suunis – testid (täpsus, kindlus ja turuvastavus)

1.103. Kui kindlustusandjad või edasikindlustusandjad kasutavad majandusstsenaariumide genereerijat tehniliste eraldiste stohhastiliseks modelleerimiseks, siis peaksid nad suutma tõendada asjaomasele järelevalveleasutusele majandusstsenaariumide genereerija täpsust, usaldusväarsust ja turule vastavust. Tuleks hinnata majandusstsenaariumide genereerija täpsuse näitajat (vähemalt Monte Carlo vea analüüs).

1.104. Majandusstsenaariumide genereerija usaldusväarsuse tõendamiseks peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kalibreerimisprotsessi vältel testima teatavate tüüpiliste kohustuste hindamise tundlikkust teatavate näitajate muutumisele.

1.105. Majandusstsenaariumide genereerija turule vastavuse omaduste tõendamiseks tuleks hindamiseks kasutatud majandusstsenaariumide genereerija loodud stsenaariumide komplektiga teha vähemalt järgmised testid:

- (a) kalibreerimistestid: kontrollida, et täidetud on rakendusmeetmete artikli 22 lõikes 3 sätestatud nõuded;

- (b) Martingale'i testid: kontrollida nende varaklasside (omakapital, võlakirjad, vara, vahetuskursid jne) Martingale'i testi, mida kasutati majandusstsenaariumide genereerija kalibreerimise protsessis ja teatavate lihtsate portfelli investeerimisstrateegiate puhul;
- (c) korrelatsioonitestid: simuleeritud korrelatsioonide võrdlemine ajalooliste korrelatsioonidega.

1.106. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et majandusstsenaariumide genereerija täpsuse, kindluse ja turuvastavuse teste tehakse regulaarselt ja vähemalt kord aastas.

59. suunis – juhuslike ja pseudojuhuslike numbrite genereerijad

1.107. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et majandusstsenaariumide genereerijas kasutatud (pesudo)juhuslike numbrite genereerijaid testitakse nõuetekohaselt.

60. suunis – majandusstsenaariumide genereerija jooksev asjakohasus

1.108. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kasutama sobivaid menetlusi, millega tagatakse, et majandusstsenaariumide genereerija on tehniliste eraldiste arvutamiseks püsivalt asjakohane.

Riskimarginaali arvutamine

61. suunis – riskimarginaali arvutamise meetodid

1.109. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid hindama, kas kõigi tuleviku solventsuskapitalinõuete täielik prognoosimine on võrdlusettevõtja kindlustus- ja edasikindlustuskohustuste alusriskide laadi, ulatuse ja keerukuse proportsionaalseks kajastamiseks vajalik. Kui see on nii, siis peaksid kindlustusandjad need arvutused tegema. Vastasel juhul võib riskimarginaali arvutamiseks kasutada alternatiivseid meetodeid, tagades, et valitud meetod on kindlustusandja riskiprofiili väljendamiseks asjakohane.

1.110. Kui parima hinnangu arvutamiseks kasutatakse lihtsustatud meetodeid, siis peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad hindama mõju, mida kõnealuste meetodite kasutamine võib avaldada riskimarginaali arvutamise saadaolevatele meetoditele, sealhulgas tuleviku solventsuskapitalinõuete prognoosimisele mis tahes lihtsustatud meetodi abil.

62. suunis – riskimarginaali arvutamise meetodite hierarhia

1.111. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid allpool esitatud hierarhiatasemetest kõige sobilikuma valikul tagama, et arvutused ei oleks keerukamad, kui see on võrdlusettevõtja kindlustus- ja edasikindlustuskohustuste alusriskide laadi, ulatuse ja keerukuse proportsionaalseks väljendamiseks vajalik.

1.112. Kindlustusandjad peaksid kohaldama meetodite hierarhiat kooskõlas proportsionaalsuse põhimõtte ja riskide nõuetekohase hindamise vajaduse kindlaksmääramisel kehtestatud raamistikuga.

1.113. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kasutama tuleviku solventsuskapitalinõuete prognoosimisel kasutatavate meetodite valikul järgmist hierarhiat.

- **Meetod 1)** Tuleviku solventsuskapitalinõuete arvutamiseks kasutatavate teatavate või kõigi moodulite ja alammodulite individuaalsete riskide või alamriskide ligikaudne kindlaksmääramine, nagu on osutatud rakendusmeetmete artikli 58 punktis a.
- **Meetod 2)** Kogu solventsuskapitalinõude ligikaudne kindlaksmääramine iga tulevase aasta kohta, nagu on osutatud rakendusmeetmete artikli 58 punktis a, kasutades muu hulgas kõnealuse tulevase aasta parima hinnangu ja hindamiskuupäeva parima hinnangu suhet.

See meetod ei ole sobilik juhul, kui hindamiskuupäeval või edasistel kuupäevadel esineb negatiivseid parima hinnangu väärtusi.

Kõnealuse meetodi puhul võetakse arvesse edasikindlustust, arvestamata kohustuste tähtaega ja ammendumise seaduspära. Seetõttu tuleks kaaluda, kuidas on arvutatud tehniliste eraldiste parim hinnang edasikindlustust arvestamata. Samuti tuleks täpsemalt kaaluda, kas ettevõtja riskiprofiiliga seotud eeldusi võib pidada aja jooksul muutumatuks. See hõlmab järgmist:

- (a) kõigi kindlustusriskide puhul tuleks kaaluda, kas kindlustusriski alla kuuluvate alamriskide koosseis on sama;
- (b) vastaspoole maksejõuetuse riski puhul tuleks kaaluda, kas edasikindlustuslepingute ja eriotstarbeliste varakogumite keskmine krediitkvaliteet on sama;
- (c) tururiski puhul tuleks kaaluda, kas parima hinnangu netoväärtusega seotud oluline tururisk on sama;
- (d) operatsiooniriski puhul tuleks kaaluda, kas edasikindlustuslepingute ja eriotstarbeliste varakogumite osakaal kohustustest on sama;
- (e) kohandamise puhul tuleks kaaluda, kas parima hinnangu netoväärtusega seotud tehnilise eraldise kahjumikatmisvõime on sama.

Kui mõned kõnealustest eeldustest või kõik kõnealused eeldused ei ole täidetud, siis peaks kindlustus- või edasikindlustusandja tegema vähemalt kvalitatiivse hindamise selle kohta, kui oluline on hälve eeldusest. Kui hälbe mõju ei ole riskimarginaali kui tervikuga võrreldes oluline, siis võib kõnealust meetodit kasutada. Vastasel juhul peaks kindlustusandja kas kohandama valemil sobilikul viisil või teda tuleks julgustada kasutama põhjalikumaid meetodeid.

- **Meetod 3)** Kõigi tuleviku solventsuskapitalinõuete diskonteeritud summa ligikaudne kindlaksmääramine ühes etapis ilma iga järgmise aasta

solventsuskapitalinõude eraldi ligikaudse kindlaksmääramiseta, nagu on osutatud rakendusmeetmete artikli 58 punktis b, kasutades muu hulgas proportsionaalsuse tegurina kindlustuskohustuste modifitseeritud kestust.

Valides kindlustuskohustuste modifitseeritud kestusel põhinevat meetodit, tuleks tähelepanu pöörata modifitseeritud tegevuse kestusele, et vältida riskimarginaali kohta tähtsusetute tulemuste saamist.

Kõnealuse meetodi puhul võetakse arvesse edasikindlustust, arvestamata kohustuste tähtaega ja ammendumise seaduspära. Seetõttu tuleks kaaluda, kuidas on arvatud tehniliste eraldiste parim hinnang edasikindlustust arvestamata. Samuti tuleks täpsemalt kaaluda seda, kas ettevõtja riskiprofiiliga seotud eelduseid võib pidada aja jooksul muutumatuks. See hõlmab järgmist:

- (a) põhisolventsuskapitalinõude puhul tuleks kaaluda, kas riskide ja alamriskide koosseis ning osakaalud muutuvad aastate jooksul või mitte;
- (b) vastaspoole maksejõuetuse riski puhul tuleks kaaluda, kas edasikindlustuslepingute ja eriotstarbeliste varakogumite keskmine krediitkvaliteet on aastate jooksul sama;
- (c) operatsiooniriski ja vastaspoole maksejõuetuse riski puhul tuleks kaaluda, kas edasikindlustust arvesse võtvate ja seda mitte arvesse võtvate kohustuste modifitseeritud kestus on sama;
- (d) kaaluda tuleks, kas parima hinnangu netoväärtusega seotud oluline tururisk on aastate jooksul sama;
- (e) kohandamise puhul tuleks kaaluda, kas parima hinnangu netoväärtusega seotud tehnilise eraldise kahjumikatmisvõime on aastate jooksul sama.

Kindlustus- või edasikindlustusandja, kes kavatses seda meetodit kasutada, peaks kaaluma, millises ulatuses on kõnealused eeldused täidetud. Kui mõned kõnealustest eeldustest või kõik kõnealused eeldused ei ole täidetud, siis peaks kindlustus- või edasikindlustusandja tegema vähemalt kvalitatiivse hindamise selle kohta, kui oluline on hälve eeldusest. Kui hälbe mõju ei ole oluline võrreldes riskimarginaali kui tervikuga, siis võib kõnealust lihtsustamist kasutada.

Vastasel juhul peaks kindlustusandja kas kohandama valemit sobilikul viisil või teda tuleks julgustada kasutama põhjalikumat meetodit.

- **Meetod 4)** Riskimarginaali ligikaudne kindlaksmääramine selle parima hinnangu protsendina arvutamise teel.

Selle meetodi alusel tuleks riskimarginaal arvutada tehniliste eraldiste parima hinnangu protsendina hindamiskuupäeval, mille puhul ei ole arvesse võetud edasikindlustust. Konkreetse tegevusvaldkonnaga seoses kasutatava protsendi valimisel peaks kindlustus- või edasikindlustusandja võtma arvesse, et kõnealune protsent suureneb tõenäoliselt juhul, kui

suureneb kindlustuskohustuste modifitseeritud kestus – või kõnealuste kohustuste ammendumise seaduspära mõni muu mõõtetegur.

Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid kohaselt arvesse võtma kõnealuse lähenemisviisi väga lihtsat olemust ning seda tuleks kasutada ainult juhul, kui on tõendatud, et ei ole võimalik kasutada ühtegi hierarhias eespool nimetatud põhjalikumat riskimarginaali määramise meetodit.

Kui kindlustus- ja edasikindlustusandjad kasutavad riskimarginaali arvutamisel kõnealust meetodit, siis peavad nad tegevusvaldkonna protsentide arvutamiseks kasutatud põhimõtteid põhjendama ja dokumenteerima. Kõnealune põhjendus ja põhimõtted peavad arvesse võtma hinnatavate portfelli mis tahes eriomadusi. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad ei tohiks kasutada seda meetodit, kui esineb negatiivseid parima hinnangu väärtusi.

1.114. Ilma et see mõjutaks proportsionaalsuse hindamist ja rakendusmeetmete artikli 58 sätete kohaldamist, võivad kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kasutada meetodite hierarhia kohaldamisel IV tehnilises lisas esitatud lihtsustusi.

63. suunis – üldise riskimarginaali jaotamine

1.115. Kui kogu portfelli kasutusaja jooksul individuaalsetest tegevusvaldkondadest üldisesse solventsuskapitalinõudesse tuleneva panuse täpne arvutamine on liiga keeruline, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad jaotama üldise riskimarginaali konkreetsetesse tegevusvaldkondadesse lihtsustatud meetodite abil, mis on proportsionaalsed asjaomaste riskide laadi, ulatuse ja keerukusega. Kohaldatav meetod peaks olema aja jooksul järjepidev.

Tehniliste eraldiste tervikuna arvutamine

64. suunis – mõõtemääramatuse arvessevõtmine

1.117. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kindlustus- ja edasikindlustuskohustustega seotud tuleviku rahavoogude usaldusväärseks jäljendamiseks mõõtemääramatust arvesse võttes mõistma, et rahastamisvahendite rahavood ei peaks anda mitte üksnes sama eeldatava summa kui kindlustus- või edasikindlustuskohustustega seotud rahavood, vaid ka samad muutlikkustrendid.

65. suunis – usaldusväärne jäljendamine

1.118. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad ei tohiks pidada kindlustus- või edasikindlustuskohustustega seotud tuleviku rahavoogusid usaldusväärselt jäljendatuks, kui

(a) üks või mitu tuleviku rahavoo omadust, muu hulgas selle eeldatav väärtus, volatiilsus või mis tahes muu omadus, olenevad riskidest, mille konkreetset

riskimustrit ettevõttes ei ole võimalik tuvastada finantsturgudel aktiivselt kaubeldavatest instrumentidest;

(b) jooksev kauplemise ja hinna teave ei ole üldjuhul avalikkusele kohe kättesaadav, sest üks või mitu tuleviku rahavoo omadust olenevad mis tahes määral kindlustus- või edasikindlustusandja spetsiifiliste tegurite arengust, näiteks kulud või soetusmaksumused, või

(c) tuleviku rahavoo üks või mitu omadust olenevad kindlustus- või edasikindlustusandja väliste tegurite arengust, mille puhul puuduvad jälgitavate usaldusväärsete turuväärtustega rahastamisvahendid.

66. suunis – lühiajalised häired

1.119. Kui aktiivne ja läbipaistev turg ei vasta ajutiselt ühele või enamale sügavuse ja likviidsuse tingimusele ja võib mõistlikult eeldada, et see vastab tingimustele uuesti järgmise kolme kuu jooksul, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kasutama hindu, mida järgiti käesolevate suuniste kohaldamisel kõnealuse perioodi vältel.

1.120. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid hindama, et kõnealuste hindade kasutamine ei annaks tehniliste eraldiste hindamisel tulemuseks olulist viga.

67. suunis – tervikuna hinnatud kohustuste lahtisidumine

1.121. Kui sama lepingu raames on mitu tuleviku rahavoogu, mis vastavad tehnilise eraldise tervikuna arutamise kõigile tingimustele, ja muud tuleviku rahavood, mis ei vasta mõnele kõnealustest tingimustest, siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad mõlemad rahavoogude komplektid lahti siduma. Rahavoogude esimese komplekti puhul ei tohiks nõuda parima hinnangu ja riskimarginaali eraldi arutamist, aga kindlustus- ja edasikindlustusandjatelt tuleks nõuda rahavoogude teise komplekti eraldi arvutuse tegemist. Kui väljapakutud lahtisidumine ei ole otstarbekas, eelkõige kuna rahavoogude kahe komplekti vahel on oluline omavaheline sõltuvus, siis tuleks kindlustus- ja edasikindlustusandjatelt nõuda kogu lepingu parima hinnangu ja riskimarginaali eraldi arutamist.

Tuleviku kindlustusmaksed

68. suunis – tuleviku kindlustusmaksete rahavood võrrelduna kindlustusmaksete nõuetega

1.122. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kindlaks määrama hindamiskuupäeval lepinguga hõlmatud tuleviku kindlustusmaksete rahavood ning lisama oma parimate hinnangute kohustuste arvutusse need tuleviku kindlustusmaksete rahavood, mis kuuluvad tasumisele pärast hindamiskuupäeva.

1.123. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid käsitlema hindamiskuupäevaks tasumisele kuuluvaid kindlustusmakseid oma bilansis kuni raha laekumiseni sissenõutavate kindlustusmaksetena.

Nõuete eraldiste arvutamine

69. suunis – teatatud rahuldamata nõuete eraldiste arvutamise meetodid

1.124. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad ei tohiks lisada tekkinud, kuid teatamata eraldisi ning jaotamata kahjukäsitluskulusid teatatud rahuldamata nõuete eraldiste arvutusse, mis kajastavad nõuete eraldiste komponenti juhul, kui kindlustusandjale on nõude aluseks olevatest sündmustest teatatud.

1.125. Teatatud rahuldamata nõuete eraldiste hindamise kaks võimalikku meetodit on järgmised:

- teatatud nõuete arvu ja nende keskmise kulu arvesse võtmine;
- juhtumipõhine hindamine.

70. suunis – tekkinud, kuid teatamata nõuete eraldiste arvutamise meetodid

1.126. Kui tekkinud, kuid teatamata eraldiste hindamiseks kasutatakse aktuaarseid meetodeid (näiteks ahel-redel meetodeid), siis peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad võtma eriti arvesse seda, kas meetodi aluseks olevad eeldused on kindlad või kas tõenäoliste tuleviku arengute kohaseks kajastamiseks on vaja arengutrendide kohandusi.

71. suunis – nõuete arveldamise kulude hindamise meetodid – jaotamata kahjukäsitluskulud

1.127. Kui kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kohaldavad nõuete eraldiste protsendina hindamisel nõuete arveldamise kulude eraldiste lihtsustatud meetodit, nagu on kirjeldatud II tehnilises lisas, siis tuleks seda arvesse võtta ainult juhul, kui võib mõistlikult eeldada, et kulud on proportsionaalsed eraldiste kogusummaga, kui kõnealune osakaal on aja jooksul stabiilne ja kui kulud jaotuvad ühtlaselt nõuete portfelli kui terviku kasutusaja jooksul.

Kindlustustehniliste eraldiste arvutamine

72. suunis – kate

1.128. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustusmaksete eraldised hindamiskuupäeval hõlmavad kõigi tunnustatud kohustuste hindamist kindlustus- või edasikindlustuslepingute piirides kõigi tuleviku nõuete tekkimise juhtumite puhul, kui

(a) kate on tekkinud enne hindamiskuupäeva;

(b) kate ei ole tekkinud enne hindamiskuupäeva, aga kindlustusandja või edasikindlustusandja on saanud katet andva kindlustus- või edasikindlustuslepingu osaliseks.

1.129. Ilma et see mõjutaks proportsionaalsuse hindamist ja rakendusmeetmete artikli 36 lõike 2 sätete kohaldamist, võivad kindlustus- ja edasikindlustusandjad kohaldada III tehnilises lisas kirjeldatud lihtsustamist.

73. suunis – nõuete kuluprognoside kaalutlused

1.130. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustusmaksete eraldistega hõlmatud rahavoogude nõuete hindamisel võetakse kohaselt arvesse tuleviku nõuete eeldatavat tekkimist ja kulu, sealhulgas harvaesinevate olulise mõjuga nõuete ja latentsete nõuete tõenäosust.

74. suunis – kindlustusvõtja käitumise mõõtemääramatus

1.131. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kindlustusmaksete eraldiste hindamisel võetakse arvesse võimalust, et kindlustusvõtjad kasutavad lepingu pikendamise või uuendamise või lepingu tühistamise või lepingu katkestamise võimalusi enne kindlaksmääratud katteperioodi lõppu.

75. suunis – negatiivne kindlustuskatte eraldis

1.132. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et kui tuleviku sissetulevate rahavoogude nüüdisväärtus ületab tuleviku väljaminevate rahavoogude nüüdisväärtust, siis on kindlustusmakse eraldis riskimarginaali arvesse võtmata negatiivne.

Tuleviku kindlustusmaksetes sisalduva oodatava kasumi arvutamine

76. suunis – kindlustuskohustuste eraldamine

1.133. Rakendusmeetmete artiklis 260 esitatud arvutuste tegemiseks peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad jaotama oma kindlustuskohustused nendeks, mis on seotud juba sisse makstud kindlustusmaksetega, ning nendeks, mis on seotud olemasolevast tegevusest tulenevate kindlustusmaksetega, mis on sissenõutavad tulevikus.

77. suunis – tuleviku kindlustusmaksetes sisalduva oodatava kasumi arvutamise eeldused

1.134. Ilma riskimarginaalita tehniliste eraldiste arvutamiseks eeldusel, et olemasolevate kindlustus- ja edasikindlustuslepingutega seotud kindlustusmaksed, mis eeldatavasti tulevikus laekuvad, ei ole veel laekunud, peaksid kindlustus- ja edasikindlustusandjad kasutama sama aktuaarset meetodit, mida kasutatakse riskimarginaalita tehniliste eraldiste arvutamiseks kooskõlas Solventsus II artikliga 77, muutes järgmisi eeldusi:

- (a) kindlustuslepinguid tuleks käsitleda selliselt, nagu need jääksid kehtima, ja mitte selliselt, nagu need öeldaks üles;
- (b) olenemata lepingule kohaldatavatest õiguslikest või lepingutingimustest ei tohiks riskimarginaalita tehniliste eraldiste teoreetilise aktuaarse väärtuse hindamine, mis on arvutatud eeldusega, et kindlustusleping jääb kehtima, hõlmata trahve, mahaarvamisi ega mis tahes muud tüüpi kohandusi;

(c) muud eeldused peaksid jääma muutumatuks.

Edasikindlustuslepingutest ja eriotstarbelistest varakogumitest sissenõutavate summade arvutamise meetodikad

78. suunis – tulevikus edasikindlustuse ostmise arvesse võtmise ulatus

1.135. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tunnustama tuleviku rahavoogusid, mis on seotud juba bilansis tunnustatud kohustusi hõlmava tuleviku edasikindlustuse ostmisega, ulatuses, milles see asendab mis tahes aeguvat edasikindlustust ja kui on võimalik tõendada, et see vastab allpool esitatud tingimustele:

- (a) kindlustusandjal või edasikindlustusandjal on edasikindlustuse asendamiseks kirjalik leping;
- (b) edasikindlustuse asendamine ei toimu sagedamini kui iga kolme kuu tagant;
- (c) edasikindlustuse asendamine ei olene mis tahes tulevikusündmusest, mis ei jää väljapoole kindlustusandja või edasikindlustusandja kontrolli. Kui edasikindlustuse asendamine oleneb mis tahes tulevikusündmusest, mis jääb kindlustusandja või edasikindlustusandja kontrolli alla, siis peavad selle tingimused olema sõnaselgelt dokumenteeritud alapunktis a osutatud kirjalikus lepingus;
- (d) edasikindlustuse asendamine peab olema realistlik ja kooskõlas kindlustusandja või edasikindlustusandja praeguste tegevuspõhimõtete ja äristrateegiaga. Kindlustusandja või edasikindlustusandja peab olema suuteline kontrollima, kas asendamine on realistlik, võrreldes eeldatavat asendamist kindlustusandja või edasikindlustusandja poolt korraldatud varasemate asendamisega;
- (e) risk, et edasikindlustuse asendamine ei ole võimalik suutlikkuse piirangute tõttu, ei ole oluline;
- (f) tehakse nõutava tuleviku edasikindlustusmakse asjakohane hindamine, mis kajastab riski, et kehtiva edasikindlustuse asendamise kulu võib suurenedada;
- (g) edasikindlustuse asendamine ei ole vastuolus rakendusmeetmete artiklis 236 sätestatud tulevikus tehtavatele juhtimisotsustele kehtivate nõuetega.

79. suunis – edasikindlustuslepingutest ja eriotstarbelistest varakogumitest sissenõutavate summade lihtsustatud arvutamine – kindlustusmaksete eraldised

1.136. Lihtsustatud arvutuse kasutamisel edasikindlustusmaksete eraldise kogusummast sissenõutava edasikindlustuse summa prognoosimiseks peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kohaldama väljaminevatele rahavoogudele eraldi bruto-neto suhtarvu ning võimalusel peaks nad kohaldama sissetulevatele rahavoogudele erinevat bruto-neto suhtarvu. Väljamineva rahavoo bruto-neto suhtarvu puhul peaksid kindlustusandjad tuginema varasemate nõudejuhtumite analüüsile, võttes arvesse kohaldatavat tuleviku edasikindlustuse programmi. Sissetuleva rahavoo bruto-neto suhtarv

peaks tuginema vastavate sissenõutavate ja tasutavate kindlustusmaksete brutosummadele ja edasikindlustusmaksetele.

1.137. Ilma et see mõjutaks käesoleva suunise esimese lõigu ja proportsionaalsuse hindamise nõuete kohaldamist, võivad kindlustus- ja edasikindlustusandjad kasutada V tehnilises lisas kindlaksmääratud lihtsustusi.

80. suunis – edasikindlustuslepingutest ja eriotstarbelistest varakogumitest sissenõutavate summade lihtsustatud arvutamine – rahuldamata nõuete eraldised

1.138. Edasikindlustuse sissenõutavate summade rahuldamata nõuete eraldiste puhul peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kasutama eraldi bruto-neto meetodeid iga õnnetusaasta või iga kindlustusaasta puhul, mis ei ole konkreetse tegevusvaldkonna või vajadusel homogeense riskigrupi jaoks lõplikult välja arendatud.

81. suunis – vastaspoole maksejõuetuse kohandamise lihtsustatud arvutamine

1.139. Rakendusmeetmete artiklis 61 kehtestatud vastaspoole maksejõuetuse kohandamise lihtsustatud arvutamisel, mis tugineb eeldusele, et vastaspoole maksejõuetuse tõenäosus jääb aja jooksul püsivaks, peaksid selle lihtsustuse kasutamise ettepaneku teinud kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad kaaluma kõnealuse eelduse realistlikkust, võttes arvesse vastaspoole krediitkvaliteedi astet ning edasikindlustuslepingutest ja eriotstarbelistest varakogumitest sissenõutavate summade muudetud kestust.

Tehniliste eraldiste arvutamise metoodikate üldpõhimõtted

82. suunis – prognoosiperiood

1.140. Hinnates, kas prognoosiperiood on proportsionaalne kindlustusvõtjate rahavoogude ajastusega aasta jooksul, peaksid kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad võtma arvesse vähemalt järgimisi tegureid:

- (a) rahavoogude homogeensuse määr;
- (b) mõõtemääramatuse tase, s.o ulatus, mis määral on võimalik prognoosida tuleviku rahavoogusid;
- (c) rahavoogude olemus.

5. jagu. Valideerimine

83. suunis – tehniliste eraldiste valideerimise proportsionaalsus

1.141. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid nõudma, et aktuaarifunktsioon tagaks valideerimisprotsessi proportsionaalsuse, võttes nii isoleeritult kui ka kombineeritult arvesse, millist mõju avaldavad tehniliste eraldiste hindamisele eeldused, ligikaudsed hinnangud ja metoodikad.

84. suunis – valideerimismeetodite ja -protsesside valimine

1.142. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid nõudma, et aktuaarifunktsioon kaaluks, millised valideerimismeetodid ja -protsessid on kõige asjakohasemad lähtuvalt kohustuste omadustest ning meetodi või protsessi ettenähtud kasutusotstarbest.

85. suunis – kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed aspektid

1.143. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid nõudma, et aktuaarifunktsioon tagaks, et valideerimiseprotsess hõlmab nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid aspekte ning on põhjalikum kui hinnangute ja tulemuste võrdlemine. Kaasata tuleks ka kvalitatiivsed aspektid, näiteks kontrollide hindamine, tulemuste dokumenteerimine, tõlgendamine ja teatamine.

86. suunis – regulaarne ja dünaamiline valideerimisprotsess

1.144. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid nõudma, et aktuaarifunktsioon rakendaks regulaarselt ja dünaamiliselt protsessi, mille vältel ta täiustab perioodiliselt valideerimismeetodeid eelmistest valideerimistest saadud kogemuste ning muutuvate turu- ja tegevustingimuste arvessevõtuks.

87. suunis – võrdlus kogemustega – hälbed

1.145. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et aktuaarifunktsioon

- a) määrab kindlaks eeldatavate ja tegelike nõuete kogemuste vahelise koguhälbe;
- b) eraldab koguhälbe selle peamistest allikatest ja analüüsib hälbe põhjuseid;
- c) kui hälve ei tundu olevat ajutine kõrvalekalle, siis esitab soovitusi kasutatud mudeli või eelduste muutmiseks.

1.146. Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peaksid tagama, et asjaomaseid turuandmeid ja suundumusi võetakse kogemuspõhises võrdluses arvesse.

88. suunis – võrdlus lisavõimaluste ja tagatistega lepingute turuga

1.147. Kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad peaksid kaaluma, kas on olemas turuinstrumentide komplekt lisavõimaluste ja tagatistega lepingute ligikaudseks jäljendamiseks. Kui see on saadaval, siis tuleks kõnealuste portfelli hinda võrrelda tehniliste eraldiste väärtusega, mis arvutatakse parima hinnangu (arvutatakse rahavoo prognooside abil) ja riskimarginaali summana.

Järgimis- ja aruandluseeskirjad

- 1.148. Käesolev dokument sisaldab EIOPA määruse artikli 16 kohaseid suuniseid. Kooskõlas EIOPA määruse artikli 16 lõikega 3 peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et neid suuniseid ja soovitusi järgida.
- 1.149. Pädevad asutused, kes järgivad või kavatsesid hakata järgima käesolevaid suuniseid, peaksid lisama need asjakohasel viisil oma reguleerimis- või järelevalveraamistikku.
- 1.150. Pädevad asutused kinnitavad EIOPA-le, kas nad järgivad või kavatsesid hakata järgima käesolevaid suuniseid koos mittejärgimise põhjustega kahe kuu jooksul pärast tõlgete avaldamist.
- 1.151. Kui osutatud tähtajaks ei vastata, peetakse pädevaid asutusi aruandlusnõuetele mittevastavateks ja nendest teatatakse.

Läbivaatamise lõppsäte

- 1.152. Käesolevad suunised vaatab läbi EIOPA.

I tehniline lisa – üldkulude jaotamise lihtsustamine

Korduvad üldkulud määratakse kindlaks järgmiselt:

$$ROA_t = RO_{last} \cdot \left(\frac{RO_{next}}{RO_{last}} \right)^{t/12} \cdot \frac{s+13-t}{12(s+12)} \quad \text{kus:}$$

s = kindlustuskatte algusest kindlustuslepingust tuleneva mis tahes kohustuse täielikuks arveldamiseks vajalik kuude arv;

$t = 1, \dots, 12$ prognoosiperioodi kuu;

RO_{last} = viimase 12 kuu jooksul täheldatud korduvad üldkulud;

RO_{next} = järgmise 12 kuu jooksul eeldatavad korduvad üldkulud;

ROA_t = kuule t omistatavad korduvad üldkulud.

II tehniline lisa – nõuete arveldamiskulude lihtsustamine

Nõuete arveldamiskulude eraldise lihtsustamine lähtuvalt nõuete eraldise protsendi hinnangust.

Kõnealune lihtsustamine tugineb järgmisele valemile, mida kohaldatakse igale tegevusvaldkonnale:

$$\text{Jaotamata kahjukäsitluskulude (ULAE) eraldis} = R \times [\text{IBNR} + a \times \text{PCO\_teatatud}]$$

kus:

$R = R_i$ lihtne või kaalutud keskmine piisava aja jooksul; R_i = tasutud nõuete arveldamise kulud / (kogunõuded + nõudeõiguse üleminekud);

IBNR = tekkinud, kuid teatamata eraldised;

PCO_teatatud = teatatud rahuldamata nõuete eraldis koos edasikindlustusega;

a = protsent nõuete eraldistest.

III tehniline lisa – kindlustusmaksete eraldiste lihtsustamine

Lihtsustamine kindlustusmakse eraldise parima hinnangu tuletamiseks lähtuvalt kõnealuse tegevusvaldkonna kombineeritud suhtarvu hinnangust.

Nõutakse järgmist sisendteavet:

- (a) tegevusvaldkonna kombineeritud suhtarvu hinnang kindlustusmakse eraldise ammendumisperioodi jooksul;
- (b) aluskohustuste tuleviku kindlustusmaksete nüüdisväärtus (ulatuses, milles tuleviku kindlustusmaksed jäävad lepingu raamesse);
- (c) väljateenimata kindlustusmaksete mahumõõdik; see on seotud tegevusega, mida on hindamiskuupäeval alustatud, ja väljendab kõnealuse alustatud tegevuse kindlustusmakseid, millest on maha arvatud juba kõnealustelt lepingutelt teenitud kindlustusmaksed (määratakse kindlaks ajaproportsiooni alusel).

Parim hinnang tuletatakse sisendandmetest järgmiselt:

$$BE = CR \cdot VM + (CR - 1) \cdot PVFP + AER \cdot PVFP$$

Kus:

- BE* = kindlustusmakse eraldise parim hinnang;
- CR* = tegevusvaldkonna kombineeritud suhtarvu prognoos koos soetusmaksumusega, s.o $CR = (\text{nõuded} + \text{nõuetega seotud kulud}) / (\text{teenitud kindlustusmaksed koos soetuskuludega})$;
- VM* = teenimata kindlustusmaksete mahumõõdik. See on seotud tegevusega, mida on hindamiskuupäeval alustatud, ja see väljendab kõnealuse alustatud tegevuse kindlustusmakseid, millest on maha arvatud juba kõnealustelt lepingutelt teenitud kindlustusmaksed. Mõõtarvu tuleks arvutada soetuskulusid arvesse võttes;
- PVFP* = tuleviku kindlustusmaksete nüüdisväärtus (mis on diskonteeritud riskivaba intressimäära ette nähtud intressikõvera abil) koos vahendustasuga;
- AER* = tegevusvaldkonna soetuskulude suhte hinnang.

Õnnetusaasta (= toimumisaasta) kombineeritud suhtarv on määratletud kui konkreetse tegevusvaldkonna või homogeense riskigrupi kulude ja tekkinud nõuete ning teenitud kindlustusmaksete suhe. Teenitud kindlustusmaksetest tuleks välja arvata eelmise aasta kohandus. Kulud peaksid olema teenitud kindlustusmaksetele omistatavad kulud, v.a nõuete kulud. Tekkinud nõuete puhul ei tohiks arvesse võtta ammendumise tulemust, s.o see peaks olema aastal y tekkinud kahjude kogusumma,

mis sisaldab aasta jooksul makstud nõudeid (v.a nõuete kulusid) ja aasta lõpus kindlaks määratud eraldisi.

Teise võimalusena võib juhul, kui see on praktilisem, käsitleda õnnetusaasta kombineeritud suhtarvuna kulude suhte ja nõuete suhte summat. Kulude suhe on kulude (v.a nõuete kulude) ja kindlustusmaksete suhe ning kulude peavad olema kindlustusmaksetega seotud kulud. Õnnetusaasta konkreetse tegevusvaldkonna või homogeense riskigrupi nõuete suhe tuleks kindlaks määrata tekkinud lõplike nõuete ja teenitud kindlustusmaksete suhtena.

IV tehniline lisa – riskimarginaali lihtsustamise hierarhia

Hierarhiataseme (1) puhul kehtib järgmine.

Elukindlustusrisk

Suremusriski, üleelamisriski, töövõimetusriski, kulude riski, ümberhindamise riski ja katastroofiriski solventsuskapitalinõude arvutamiseks lubatud lihtsustused kanduvad üle riskimarginaali arvutustele.

Tervisekindlustusrisk

Tervisekindlustuse suremusriski, tervisekindlustuse üleelamisriski, töövõimetuse-haigestumusega seotud ravikulude riski, töövõimetuse-haigestumusega seotud sissetuleku kaotuse riski, tervisekindlustuskulude riski ja elukindlustusega sarnaste tervisekindlustuslepingute katkemisriski solventsuskapitalinõude arvutamiseks lubatud lihtsustused kanduvad üle riskimarginaali arvutustele.

Kahjukindlustusrisk

Kindlustusmaksete ja tehniliste eraldiste riskiga seotud tuleviku solventsuskapitalinõuete arvutamist võib mõnevõrra lihtsustada, kui uuendamisi ja tuleviku tegevust ei võeta arvesse:

- kui kindlustusmakse kogus aastal t on väike võrreldes tehniliste eraldiste kogusega, siis võib kindlustusmakse koguseks aastal t määrata 0. Näiteks võib olla tegevus, mis ei hõlma mitmeaastaseid lepinguid ja mille puhul saab kindlustusmakse koguseks määrata 0 kõigi tulevaste aastate t puhul, kui $t \geq 1$;
- kui kindlustusmakse kogus on null, siis saab kahjukindlustuse omavahendite nõude ligikaudselt kindlaks määrata järgmise valemi alusel:

$$3 \cdot \sigma_{(res,mod)} \cdot PCO_{Net}(t),$$

kus $\sigma_{(res,mod)}$ on tehniliste eraldiste riski koondatud standardhälve ja $PCO_{Net}(t)$ on aasta t rahuldamata nõuete parima hinnangu eraldis ilma edasikindlustuseta.

Tehniliste eraldiste riski $\sigma_{(res,mod)}$ koondatud standardhälbe võib arvutada rakendusmeetmete artiklis 117 kirjeldatud koondetappide abil, eeldades et kõik kindlustusmaksete riskiga seotud summad on võrdsed nulliga.

Täiendava lihtsustusena võib eeldada, et kindlustusmakse riski ja tehniliste eraldiste riski standardhälbe kindlustusandjapõhine prognoos jääb aastate jooksul muutumatuks.

Samuti võetakse kindlustusriski tasu katastroofiriski puhul arvesse ainult seoses $t = 0$ kehtivate kindlustuslepingutega.

Vastaspoole maksejõuetuse risk

Ülevõetud edasikindlustusega seotud vastaspoole maksejõuetuse riski tasu võib arvutada otse iga osa ja iga aasta määratluse alusel. Kui edasikindlustusandjate maksejõuetuse riskipositsioon ei muutu arendustegevuse aastate jooksul oluliselt,

siis võib riskitasu ligikaudu kindlaks määrata, kohaldades edasikindlustusandjate osakaalu parimates hinnangutes aastal 0 täheldatud riskitasu tasemele.

Standardvalemi kohaselt hinnatakse üleantud edasikindlustuse vastaspoole maksejõuetuse riski kogu portfelli ja mitte selle eraldi osade kohta. Kui osa maksejõuetuse riski peetakse sarnaseks maksejõuetuse koguriskiga või kui osa maksejõuetuse risk ei ole olulise tähtsusega, siis on võimalik riskitasu kindlaks määrata, kohaldades edasikindlustusandjate osakaalu parimates hinnangutes edasikindlustusandjate maksejõuetuse riski omavahendite kogunõude tasemele aastal 0.

Hierarhiataseme (2) puhul kehtib järgmine.

Proportsionaalse meetodi esindavat näidet kasutades saab võrdlusettevõtja solventsuskapitalinõude aastal t kindlaks määrata järgmiselt:

$$\boxed{SCR_{RU}(t) = SCR_{RU}(0) \cdot BE_{Net}(t) / BE_{Net}(0) \quad t = 1, 2, 3, \dots}$$

kus

$SCR_{RU}(t)$ = ajal $t \geq 0$ võrdlusettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks arvutatud solventsuskapitalinõue;

$BE_{Net}(t)$ = tehniliste eraldiste parim hinnang ettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks ajal $t \geq 0$ ilma edasikindlustuseta.

Eespool kirjeldatud lihtsustust võib kohaldada ka detailsemal tasandil, s.o individuaalsete moodulite ja/või alamoodulite puhul. Samas tuleb märkida, et tehtavate arvutuste arv on üldjuhul proportsionaalne nende moodulite ja/või alamoodulite arvuga, millele kõnealust lihtsustust kohaldatakse. Lisaks sellele tuleb kaaluda, kas eespool nimetatud detailsem arvutus võimaldab riskimarginaali arvutamisel kasutada tuleviku solventsuskapitalinõuete täpsemat hinnangut.

Hierarhiataseme (3) puhul kehtib järgmine.

Elukindlustuses osutab kestuse lähendamine sellele, et kapitalikulumäära marginaali ($CoCM$) riskimarginaali saab arvutada järgmise valemi alusel:

$$\boxed{CoCM = CoC \cdot Dur_{mod}(0) \cdot SCR_{RU}(0) / (1 + r_1)}$$

kus:

$SCR_{RU}(0)$ = ajal $t=0$ võrdlusettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks arvutatud solventsuskapitalinõue;

$Dur_{mod}(0)$ = võrdlusettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste modifitseeritud kestus ajal $t=0$ ilma edasikindlustuseta ning

CoC = kapitalikulumäär.

Kui $SCR_{RU}(0)$ hõlmab olulisi alamriske, mis ei esine portfelli kogu kasutusaja jooksul (näiteks aegumata lepingute kahjukindlustuse kindlustusmaksete risk või oluline tururisk), siis võib arvutust sageli parandada

- arvates kõnealused alamriskid välja eespool esitatud arvutuse $SCR_{RU}(0)$ -st;
- arvutades eraldi kõnealuste alamriskide panuse riskimarginaali;
- koondades tulemused (kui otstarbekas, siis võimaldades hajutamist).

Hierarhiataseme (4) puhul kehtib järgmine.

Selle lihtsustuse järgi arvutatakse kapitalikulumäära marginaali ($CoCM$) riskimarginaal tehniliste eraldiste parima hinnangu protsendina ilma edasikindlustuseta ajal $t=0$, s.o

$$CoCM = a_{lob} \cdot BE_{Net}(0),$$

kus

$BE_{Net}(0)$ = tehniliste eraldiste parim hinnang ajal $t=0$ ilma edasikindlustuseta ettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks konkreetses tegevusvaldkonnas;

a_{lob} = kõnealuse tegevusvaldkonna kindlaksmääratud protsent.

V tehniline lisa – edasikindlustuslepingutest ja eriotstarbelistest varakogumitest sissenõutavate summade lihtsustatud arvutus

Kindlustusmaksete eraldised

Rahuldamata nõuete eraldiste arvutamiseks allpool esitatud bruto-neto lihtsustusi võib samuti kasutada selleks, et arvutada kindlustusmaksete eraldiste sissenõutavaid summasid, s.o praeguse õnnetusaastaga (kus $i=n+1$) seotud (kaetud, aga tekkimata) nõuete eraldisi, kasutades käesoleva aasta edasikindlustuse katte (eeldatavat) proportsionaalset osa. Tegu on (edasi)kindlustusandja üleandmise konservatiivse lähenemisega, sest praeguse õnnetuse (tegevus)aasta mitte-proportsionaalse edasikindlustuse mõju ei võeta arvesse.

Rahuldamata nõuete eraldised

1) Teatatud, kuid arveldamata nõuete eraldistel põhinev bruto-neto lihtsustus („juhtumi reservid”).

Selles lihtsustuses kasutatakse saadaoleva portfelli A neto-bruto eraldiste määra, et prognoosida teise portfelli B netoeraldisi (NPB) lähtuvalt portfelli B jälgitavatest brutoeraldistest (GPB). Teisisõnu väljendatakse bruto-neto lihtsustust (GN) järgmiselt:

$$GN = NPA/GPA,$$

kus NPA ja GPA väljendavad vastavalt portfelli A neto- ja brutoeraldisi. Seejärel kohaldatakse kõnealust lihtsustamist portfelli B netoeraldiste arvutamiseks järgmiselt:

$$NPB = GN \times GPB$$

Selle lihtsustuse kasutamiseks peavad olema täidetud järgmised kriteeriumid:

- võrdlusportfell (A) on sarnane portfelliga (B), mille puhul lihtsustamist kasutatakse; vt põhimõtte „sisu enne vormi”;
- suhe (GN) määratakse kindlaks usaldusväärsete ja jätkusuutlike andmete alusel. Selleks on vaja vähemalt kahte aastat ületavat andmekomplekti.

Üleantud edasikindlustus erineb olenevalt ettevõtte suurusest, rahalisest usaldusväärsest ja riskivõtu soovimatusest, mistõttu tuleb teise võrdlusportfelli neto-bruto suhte kohaldamisel olla eriti ettevaatlik. Sellist lähenemist võib seega kasutada ainult juhul, kui võrdlusportfell on teadaolevalt enda portfelliga väga sarnane. Aga isegi kui see on nii, siis onoleb mitte-proportsionaalse edasikindlustuse üleandmise protsent olulisel määral suurte kahjude tegelikust tekkimisest ja on seega väga kõikuv.

2) Kumuleeritud tasutud nõuetel (kumuleeritud rahavoogudel) põhinev bruto-neto lihtsustus

See lihtsustus tuleneb rahuldamata nõuete netoeraldiste hinnangust, kasutades rahuldamata nõuete brutoeraldise koos edasikindlustuse kattest konkreetsetele õnnetusaastatele avalduva mõju hinnanguga.

See lihtsustuse kasutamise põhjenduse puhul tuleb tähele panna, et eelmiste õnnetusaastate puhul on konkreetse aasta edasikindlustuse struktuur teada ja (tõenäoliselt) ei muutu see tagasiulatuvalt. Seega võib neto-bruto kumuleeritud rahavoogude võrdlust tegevusvaldkonna kohta minevikus (mida eristatakse õnnetusaasta alusel) kasutada konkreetse õnnetusaasta proportsionaalse ja mitteproportsionaalse edasikindlustuse mõju hinnangu tuletamiseks (s.o konkreetse õnnetusaasta bruto-neto lihtsustus).

Iga tegevusvaldkonna puhul määratakse lõplikult väljatöötamata õnnetusaastate bruto-neto lihtsustused kindlaks järgmiselt:

$$GN_i = ANet_{i,n-i} / AGross_{i,n-i},$$

kus $AGross_{i,n-i}$ ja $ANet_{i,n-i}$ väljendavad kumuleeritud tasutud nõudeid vastavalt koos edasikindlustusega ja ilma ning n on kõnealuste rahavoogude jälgitud väärtustega viimane õnnetusaasta.

Neid lihtsustusi kasutatakse seejärel konkreetsete õnnetusaastate rahuldamata nõuete netoeraldiste arvutamiseks, s.o

$$PCONet_i = GN_i \times PCOGross_i$$

kus $PCOGross_i$ ja $PCONet_i$ väljendavad vastavalt õnnetusaasta i rahuldamata nõuete bruto- ja netoeraldise.

Kõnealuse lihtsustuse kohaldamiseks peavad iga tegevusvaldkonna kohta olema saadaval nii bruto kui ka neto kumulatiivsed tasutud nõuded (bruto ja neto rahavood) õnnetusaasta kohta.

Hilisemate õnnetusaastate ja eelkõige viimase õnnetusaasta kohta (kus $i=n$) võib esitatud lihtsustus olla veidi liiga suur tulenevalt asjaolust, et toimunud, kui teatamata nõuded moodustavad tõenäoliselt suure osa rahuldamata nõuete eraldistest. Seega põhjustab väljapakutud lihtsustamine neil juhtudel tõenäoliselt netoeraldiste ülehindamise.

VI tehniline lisa – riskimarginaali lihtsustatud arvutus aasta vältel

Järgmise aasta konkreetse ajahetke riskimarginaali (s.o $CoCMlob(t)$) võib arvutada järgmiselt:

$$CoCM(t) = CoCM(0) \cdot BE_{Net}(t)/BE_{Net}(0), 0 < t < 1$$

kus:

$CoCM(0)$ = ajal $t=0$ võrdlusettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks arvutatud riskimarginaal;

$BE_{Net}(t)$ = tehniliste eraldiste parim hinnang võrdlusettevõtja (edasi)kindlustuskohustuste portfelli jaoks ajal $t \geq 0$ ilma edasikindlustuseta.